

מסורת הש"ס

- (א) [תקנון קריאה]
(ב) [מסורת גימטריה]
(ג) [מסורת גימטריה]
(ד) [מסורת גימטריה]
(ה) [מסורת גימטריה]
(ו) [מסורת גימטריה]

הגהות הב"ה

- (א) רש"י ד"ה קובעת לקידוש וכו' מאלה הסי' ואח"כ מ"ה כן קובע להבדלה ק' יצאנו: (ב) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ג) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ד) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ה) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ו) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'.

גליון הש"ס

- ברש"י ד"ה ק' קובעת לקידוש וכו' מאלה הסי' ואח"כ מ"ה כן קובע להבדלה וכו'. (א) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ב) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ג) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ד) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ה) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ו) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'.

הגהות מהר"ב

- ברש"י ד"ה ק' קובעת לקידוש וכו' מאלה הסי' ואח"כ מ"ה כן קובע להבדלה וכו'. (א) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ב) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ג) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ד) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ה) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ו) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'.

מוסף רש"י

- מוסף רש"י ד"ה ק' קובעת לקידוש וכו' מאלה הסי' ואח"כ מ"ה כן קובע להבדלה וכו'. (א) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ב) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ג) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ד) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ה) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'. (ו) רש"י ד"ה ק' קובעת להבדלה וכו'.

מוסף תוספות

- א. הוראה היא. מוס' ר"פ. ב. דבחי אהרן. לעיל מיתחם כמאן חתים. מוס' רש"י. ג. מוס' שהם שותים כשהם חוזרים לדינים. מוס' ר"פ. ד. וכל כוס וכו' ששונה להודיה ק"א. הנהו ליה כהתחלת שתייה. שם.

רבינו חננאל

- קשיא לעולא דאמר בהלה אינה חשובה בכל אלו. ופריך ברכת הבדלה נמי בברכת המצות דמיא. רב חזנא בר שלמיא ותלמידו דרב הווי יתבי כסודותא הוה קאי עיליה. שם.

קשיא לעולא. שפתח צנרוך ולא חתם: הודאש היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק רצוי הלכך בפתיחתו כני. ולא דמו לצרכת קידוש שצריך לספר בשבח שבת וצרכת יולר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צרכמין הרבים וצרכת אבות יש בה רצוי לפיכך צריך לפתוח ולסיים בשבח שבת מקום: הווי יתבי כסודותא. בערב שבת והאריכו בה עד שחשיכה: ונפסיק. בעקירת השלחן: ונקבעה. לסעודתינו: לשבתא. לשם שבת: לא צריכיתו. להפסיק בעקירת שלחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת: שבת היא קבעה. מעממה היא חשונה סעודת שבת ונבדלת מעבודת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: כשם שקובעת למעשה. אפילו אכילת עראי דשבת חשונה קבע למעשה במסכת זילה (ד' לז): כן קובעת לקידוש. שאסור לטעום עד שיקדש. אלמא משחשיכה היא חשונה סעודת שבת מאלה (א) כן. יציאתה קובעת להבדלה שאם יושבים על השלחן וחשיכה צמוצא שבת אסורין לאכול עד שיצדילו: והני מילי. להבדלה אינה קובעת לאפסוקי סעודתא אכל אתחולי לא מתחילין משחשיכה עד שיצדילו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אכל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אחר. דלא מתחילי אלא בחמרא ושיכרא אכל מיא לית לן בה ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה אמר ליה לא מייסתי מר מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבדיל מיתתו באסכרה רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמאי בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קידש בערב שבת מהו שיקדש והולך כל היום כולו א"ל מדאמרי (ב) בני רבי חייא מי שלא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת כולו הכא נמי ימי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו איתביה לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון שבת בהן הזכרה בברכת המזון ואי סלקא דעתך מי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו שבת ויום טוב נמי משבחת להו דיש בהן קדושה על הכוס דאי לא קידש מאורתא מקדש למחר אמר ליה דאי לא קתני איתביה (ג) הכבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עליו קידוש

קשיא לעולא. שפתח צנרוך ולא חתם: הודאש היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק רצוי הלכך בפתיחתו כני. ולא דמו לצרכת קידוש שצריך לספר בשבח שבת וצרכת יולר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צרכמין הרבים רחם עלינו וצרכת אבות יש בה דברי רצוי וצריך לפתוח ולסיים בשבח של מקום: הווי יתבי כסודותא. ערב שבת והאריכו בה עד שחשיכה: ונפסיק. בעקירת שלחן: ונקבעה. לסעודתינו: לשבתא. לשם שבת: לא צריכיתו. להפסיק בעקירת שלחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת: שבת היא קבעה. מעממה היא חשונה סעודת שבת ונבדלת מעבודת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: כשם שקובעת למעשה במסכת זילה (ד' לז): כן קובעת לקידוש. שאסור לטעום עד שיקדש. אלמא משחשיכה היא חשונה סעודת שבת מאלה (א) כן. יציאתה קובעת להבדלה שאם יושבים על השלחן וחשיכה צמוצא שבת אסורין לאכול עד שיצדילו: והני מילי. להבדלה אינה קובעת לאפסוקי סעודתא אכל אתחולי לא מתחילין משחשיכה עד שיצדילו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אכל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אחר. דלא מתחילי אלא בחמרא ושיכרא אכל מיא לית לן בה ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה אמר ליה לא מייסתי מר מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבדיל מיתתו באסכרה רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמאי בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קידש בערב שבת מהו שיקדש והולך כל היום כולו א"ל מדאמרי (ב) בני רבי חייא מי שלא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת כולו הכא נמי ימי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו איתביה לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון שבת בהן הזכרה בברכת המזון ואי סלקא דעתך מי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו שבת ויום טוב נמי משבחת להו דיש בהן קדושה על הכוס דאי לא קידש מאורתא מקדש למחר אמר ליה דאי לא קתני איתביה (ג) הכבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עליו קידוש

יש בהן הזכרה בברכת המזון. ואם איתא דמי שלא קדש בערב שבת מקדש ביום השבת, גם אתא מוצא ביום השבת קדושה על הכוס, כגון שלא קדש בערב שבת. ופריך, דאי לא קתני, כלומר לא פירש בווי הבריתא אלא בדברים קבועין ועומדין, אבל זה שאינו מצוי הקידוש כיום השבת אלא אם לא קדש בערב שבת (אני) מקדש ביום. לפיכך לא פסיקא ליה ולא תאני ליה. ת"ש כבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם איתא דמדקדש ביום נשכחיה עד למחר וליכנה ביה תרי קידושי וכבוד יום.

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים קה.

קשיא לעולא. שפתח צנרוך ולא חתם: הודאש היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק רצוי הלכך בפתיחתו כני. ולא דמו לצרכת קידוש שצריך לספר בשבח שבת וצרכת יולר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צרכמין הרבים וצרכת אבות יש בה רצוי לפיכך צריך לפתוח ולסיים בשבח שבת מקום: הווי יתבי כסודותא. בערב שבת והאריכו בה עד שחשיכה: ונפסיק. בעקירת השלחן: ונקבעה. לסעודתינו: לשבתא. לשם שבת: לא צריכיתו. להפסיק בעקירת שלחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת: שבת היא קבעה. מעממה היא חשונה סעודת שבת ונבדלת מעבודת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: כשם שקובעת למעשה. אפילו אכילת עראי דשבת חשונה קבע למעשה במסכת זילה (ד' לז): כן קובעת לקידוש. שאסור לטעום עד שיקדש. אלמא משחשיכה היא חשונה סעודת שבת מאלה (א) כן. יציאתה קובעת להבדלה שאם יושבים על השלחן וחשיכה צמוצא שבת אסורין לאכול עד שיצדילו: והני מילי. להבדלה אינה קובעת לאפסוקי סעודתא אכל אתחולי לא מתחילין משחשיכה עד שיצדילו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אכל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אחר. דלא מתחילי אלא בחמרא ושיכרא אכל מיא לית לן בה ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה אמר ליה לא מייסתי מר מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבדיל מיתתו באסכרה רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמאי בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קידש בערב שבת מהו שיקדש והולך כל היום כולו א"ל מדאמרי (ב) בני רבי חייא מי שלא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת כולו הכא נמי ימי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו איתביה לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון שבת בהן הזכרה בברכת המזון ואי סלקא דעתך מי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו שבת ויום טוב נמי משבחת להו דיש בהן קדושה על הכוס דאי לא קידש מאורתא מקדש למחר אמר ליה דאי לא קתני איתביה (ג) הכבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עליו קידוש

קשיא לעולא. שפתח צנרוך ולא חתם: הודאש היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק רצוי הלכך בפתיחתו כני. ולא דמו לצרכת קידוש שצריך לספר בשבח שבת וצרכת יולר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צרכמין הרבים וצרכת אבות יש בה רצוי לפיכך צריך לפתוח ולסיים בשבח שבת מקום: הווי יתבי כסודותא. בערב שבת והאריכו בה עד שחשיכה: ונפסיק. בעקירת השלחן: ונקבעה. לסעודתינו: לשבתא. לשם שבת: לא צריכיתו. להפסיק בעקירת שלחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת: שבת היא קבעה. מעממה היא חשונה סעודת שבת ונבדלת מעבודת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: כשם שקובעת למעשה. אפילו אכילת עראי דשבת חשונה קבע למעשה במסכת זילה (ד' לז): כן קובעת לקידוש. שאסור לטעום עד שיקדש. אלמא משחשיכה היא חשונה סעודת שבת מאלה (א) כן. יציאתה קובעת להבדלה שאם יושבים על השלחן וחשיכה צמוצא שבת אסורין לאכול עד שיצדילו: והני מילי. להבדלה אינה קובעת לאפסוקי סעודתא אכל אתחולי לא מתחילין משחשיכה עד שיצדילו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אכל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אחר. דלא מתחילי אלא בחמרא ושיכרא אכל מיא לית לן בה ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה אמר ליה לא מייסתי מר מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבדיל מיתתו באסכרה רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמאי בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קידש בערב שבת מהו שיקדש והולך כל היום כולו א"ל מדאמרי (ב) בני רבי חייא מי שלא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת כולו הכא נמי ימי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו איתביה לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון שבת בהן הזכרה בברכת המזון ואי סלקא דעתך מי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו שבת ויום טוב נמי משבחת להו דיש בהן קדושה על הכוס דאי לא קידש מאורתא מקדש למחר אמר ליה דאי לא קתני איתביה (ג) הכבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עליו קידוש

קשיא לעולא. שפתח צנרוך ולא חתם: הודאש היא. ואין זה הפסק דבר אחר לא הפסק תמנה ולא הפסק רצוי הלכך בפתיחתו כני. ולא דמו לצרכת קידוש שצריך לספר בשבח שבת וצרכת יולר אור שיש בה הפסק תמנה כגון צרכמין הרבים רחם עלינו וצרכת אבות יש בה דברי רצוי וצריך לפתוח ולסיים בשבח של מקום: הווי יתבי כסודותא. ערב שבת והאריכו בה עד שחשיכה: ונפסיק. בעקירת שלחן: ונקבעה. לסעודתינו: לשבתא. לשם שבת: לא צריכיתו. להפסיק בעקירת שלחן כדי להבדיל בין סעודת חול לסעודת שבת: שבת היא קבעה. מעממה היא חשונה סעודת שבת ונבדלת מעבודת חול ודי לכס צפריסת מפה וקידוש: כשם שקובעת למעשה במסכת זילה (ד' לז): כן קובעת לקידוש. שאסור לטעום עד שיקדש. אלמא משחשיכה היא חשונה סעודת שבת מאלה (א) כן. יציאתה קובעת להבדלה שאם יושבים על השלחן וחשיכה צמוצא שבת אסורין לאכול עד שיצדילו: והני מילי. להבדלה אינה קובעת לאפסוקי סעודתא אכל אתחולי לא מתחילין משחשיכה עד שיצדילו: הני מילי דאין מפסיקין לאכילה אכל לשמיה לאו דבר חשוב הוא ומפסקי: ולא אחר. דלא מתחילי אלא בחמרא ושיכרא אכל מיא לית לן בה ופליגא דרב הונא דרב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה אמר ליה לא מייסתי מר מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא כל הטועם כלום קודם שיבדיל מיתתו באסכרה רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמאי בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קידש בערב שבת מהו שיקדש והולך כל היום כולו א"ל מדאמרי (ב) בני רבי חייא מי שלא הבדיל במוצאי שבת מבדיל והולך כל השבת כולו הכא נמי ימי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו איתביה לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס ויש בהן הזכרה בברכת המזון שבת בהן הזכרה בברכת המזון ואי סלקא דעתך מי שלא קידש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו שבת ויום טוב נמי משבחת להו דיש בהן קדושה על הכוס דאי לא קידש מאורתא מקדש למחר אמר ליה דאי לא קתני איתביה (ג) הכבוד יום וכבוד לילה כבוד יום קודם ואם אין לו אלא כוס אחד אומר עליו קידוש

עין משפט נר מצוה

- בר א מ"י פכ"ט מהל' שבת הלכה י' סגנו עשין קט טור ש"ע א"ח סי' רע"א ס"ד:
בה ב מ"י שס ופ"ד מהל' גיטות הלכה א' ג [מ"י פכ"ט מהל' שבת הלכה א' שס]:
בו ד מ"י שס הלכה ד וסגנו שס טור ש"ע א"ח סי' רע"א ס"ח:
כה ה מ"י שס טור ש"ע שס ספ"ג:

רבינו חננאל (תוסף) וזה האשכול כאלו דעתיה עיליה ואסתלק מתורת עראי ונעשה קבע. לפיכך אמר לאכול ממנו עד שיצטרך, ואע"פ שלא קבעו האדם, השבת מעצמה נקבעה בחשיכת ערב שמש. ובאסור הפירות שם. כי נקבעו למעשה ונעשו מוקצה. כענין הזה כיון שחשכה נקבעה לקידוש, ואע"פ שלא קדושה בני אדם בפיהם, מעצמה נתקדשה, ואין אנו צריכין להקדוש ההגוי עת הקידוש מן הגויות ומאורי הדקלים. ואח"כ למימר כשם שמפסיקין לקידוש דשבת קבעה נפשה, כך מפסיקין אכילה. ואסוק רב עמרם הכי אמר רב לקידוש קובעת להבדלה אינה קובעת, ולא אמרין אלא לאפסוקי, דלא מפסיק ומסלק השלחן בעת דספוק חשבה וספק לא חשבה. אבל לאתחילי קבעה. ולא מתחיל בסעודה. בשבת עם חשכה עד נפיק יומא ומבדיל. ומפסיק נמי דאמרין דלא מתחילי לאפסוקי סעודתיהו ולסלק השלחן, הני מילי אם היא סעודת אכילה, אבל אם היא משתה מפסיק. ולא אמרין דמשתה הנין מפסיק אלא משתיית יין ושכר, אבל משתיית מים לית לן בה ואפי' לאתחילי. ואע"פ דרב הונא חזייה לההוא גברא דהוה שתי מיא מקמי הבדלה, אמר ליה לא מספיקתא מאסכרה דתנא משמיה דרבי עקיבא הטועם קודם שיבדיל מיתתו באסכרה, ולא היא דהא רבנן דבי רב אשי לא הוו קפדי אמאי. בעא מיניה רבינא מרב נחמן בר יצחק מי שלא קדש בערב שבת מהו שיקדש כל היום, אמר ליה מדאמרי בני ר' חייא שבת מבדיל והולך כל היום כולו, הכא נמי מי שלא קדש בערב שבת מקדש והולך כל היום כולו. ואותבינן עלה מיהא לילי שבת ולילי יום טוב יש בהן קדושה על הכוס והזכרה בברכת המזון, פי שצריך לומר אלהינו ואלהינו יעלה ויבוא שבת ויום טוב, כלומר ביום ממש אין בהן קדושה על הכוס